

**Ocena dorobku –
osiągnięć naukowych, osiągnięć w zakresie pracy dydaktycznej i organizacyjnej,
współpracy międzynarodowej i popularyzacji nauki
Pana bryg. dra inż. Marcina ANSZCZAKA,
ubiegającego się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie –
w postępowaniu habilitacyjnym**

1. Podstawa sporządzenia recenzji

Niniejsza recenzja została sporządzona na podstawie art. 221 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.) oraz na podstawie uchwały nr 27/NOB/2024 Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu z dn. 24 maja 2024 r. ws. powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu ws. nadania stopnia doktora habilitowanego bryg. dr. inż. Marcinowi ANSZCZAKOWI w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

2. Charakterystyka sylwetki naukowej Habilitanta

Pan dr Marcin ANSZCZAK konsekwentnie zdobywał edukację w Szkole Głównej Służby Pożarniczej, uzyskując kolejno tytuł inżyniera pożarnictwa (2004 rok) i tytuł magistra inżyniera pożarnictwa (2006 rok). W międzyczasie na swojej Alma Mater ukończył studia podyplomowe w zakresie Zarządzania w stanach zagrożenia (2005 rok). W dniu 20 grudnia 2011 roku, po tym jak z sukcesem obronił rozprawę doktorską pt. „Zastosowanie metody matrycowania w zarządzaniu systemem bezpieczeństwa dla Państwowej Straży Pożarnej”, uzyskał stopień naukowy doktora nauk o obronności w specjalności zarządzanie instytucjami publicznymi, nadany przez Radę Naukową Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej w Warszawie.

Niewątpliwą wartością dodaną dla dorobku przyszłego Profesora stanowi niewątpliwie bogata ścieżka szkoleniowa – zarówno na gruncie krajowym, jak i międzynarodowym. Powyższe pozwoliło poszerzyć wiedzę i zdobyć bagaż doświadczeń, tak istotnych dla praktyka-reprezentanta świata naukowego. Spośród nich warto w tym miejscu wymienić następujące:

1. Międzynarodowe kursy eksperckie (wybrane):
  - Organizacja ds. Zakazu Broni Chemicznej w Hadze (OPCW):

- *Join Basic and Advanced Course on Assistance and Protection for Russian Speaking Participants*, Organizacja do spraw Zakazu Broni Chemicznej (OPCW), Białoruś 2015.
  - *Regional Command Post Exercise on Chemical Safety*, ekspert organizowanych ćwiczeń przez rząd Republiki Kazachstanu i Organizację do spraw Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) w miejscowości Taraz w Kazachstanie, 2015.
  - *Assistance And Protection Course For Instructors*, Organizacja do spraw Zakazu Broni Chemicznej (OPCW), Białoruś 2015.
  - *Od 2015 rok rosyjskojęzyczny akredytowany Instruktor Organizacji do spraw Zakazu Broni Chemicznej.*
  - *Assistance i Protection Exercises for Russian Speaking Participants* udział w kursie w charakterze Instruktora OPCW Organizacja do spraw Zakazu Broni Chemicznej (OPCW), Białoruś 2016.
  - Szkolenie z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w Centrum Szkoleniowo Treningowym Ochrony Ludności OPPLAND w Norwegii 2010 r.
2. Krajowe kursy i szkolenia (wybrane)
- Warsztaty tematyczne: *Awaryjne opróżnianie zbiorników do transportu towarów niebezpiecznych*, Centralna Szkoła PSP w Częstochowie, 16 czerwca 2021 r.
  - *Szkolenie dla osób prowadzących ćwiczenia i testy w komorze dymowej*, KW PSP Białystok, 27 maja 2021 r.
  - Warsztaty tematyczne nt.: *Współpraca SGRT i SGRChem-Eko*, Szkoła Aspirantów PSP, Poznań, 11-12 kwietnia 2019 r.
  - Warsztaty tematyczne nt.: *Urządzenia ciśnieniowe podlegające dozorowi technicznemu. Awaryjne uwalnianie unieruchomionych dźwigów osobowych*, Szkoła Aspirantów PSP, Poznań 19 lutego 2019 r.
  - *Szkolenie z zakresu oceny wniosków w ramach POIR 2014-2020 w obszarze kryteriów naukowo-technologicznych oraz gospodarczo-biznesowych*, NCBiR, Warszawa 17 maja 2018 r.
  - *Szkolenie specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym*, Centralna Szkoła PSP w Częstochowie, 1-5 lutego 2016 r.
  - *Szkolenie specjalistyczne z zakresu rozpoznania minersko-pirotechnicznego* Centrum Szkolenia Straży Granicznej im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza w Kętrzynie., 3-14 sierpnia 2015 r.
  - *Szkolenie z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z użyciem materiałów wybuchowych*, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa w Warszawie. 2014 r.
  - *Doskonalenie zawodowe w formie kursu doskonalącego w zakresie Drogowego przewozu towarów niebezpiecznych – poziom podstawowy* w Centralnym Ośrodku Szkolenia Straży Granicznej im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Koszalinie, 10-14 marca 2014 r.
  - *Szkolenie specjalistyczne z zakresu dekontaminacji masowej* realizowane z projektu nr LT-PL/141, Białystok 3-4 czerwca (2013 r.

4

- Doskonalenie zawodowe w formie kursu doskonalącego z zakresu kontroli radiometrycznej i ochrony radiologicznej w Centralnym Ośrodku Szkolenia Straży Granicznej im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Koszalinie (2012 r.).

Należy zauważyć, że Habilitant jest czynnym funkcjonariuszem Państwowej Straży Pożarnej:

- w l. 2004-2007 pełnił rolę dowódcy sekcji w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej PSP nr 2 w Białymstoku Komendy Miejskiej PSP w Białymstoku;
- od kwietnia do października 2009 roku służył jako specjalista w Wydziale Kontrolno-Rozpoznawczym KW PSP w Białymstoku;
- od listopada 2009 do marca 2021 roku Starszy Specjalista w Wydziale Operacyjnym KW PSP w Białymstoku (pełnił funkcję Wojewódzkiego Koordynatora ds. Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego);
- od kwietnia 2021 do września 2022 roku pełnił funkcję Kierownika Sekcji Nauczania Ośrodka Szkolenia PSP KW PSP w Białymstoku;
- od października do chwili obecnej jest adiunktem w Katedrze Działań Ratowniczych Wydziału Inżynierii i Ochrony Ludności Akademii Pożarniczej w Warszawie.

Warto w tym miejscu wskazać, że równolegle podejmuje zadania w charakterze pracownika cywilnego:

- 10.2012 – 30.09.2014 – adiunkt w Katedrze Bezpieczeństwa Wewnętrznego Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie (UTH);
- 10.2014 – 30.09.2016 – Kierownik Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego UTH;
- 10.2016 – 30.09.2019 – adiunkt w Katedrze Bezpieczeństwa Wewnętrznego UTH;
- 10.2019 do chwili obecnej – adiunkt (um.-zlec.) w Katedrze Bezpieczeństwa Wewnętrznego UTH (od 10.2023 r. do chwili obecnej powierzenie obowiązków Kierownika Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego UTH);
- 11.2020 do 30.09.2022 – adiunkt w Katedrze Działań Ratowniczych Wydziału Inżynierii i Ochrony Ludności Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie.

Powyższe pozwala stwierdzić, że Kandydat był bardzo aktywny w swojej działalności dwutorowej – zarówno zawodowej, jak i dydaktycznej. Liczne krajowe i międzynarodowe szkolenia potwierdzają ciągłość zainteresowań w aspekcie pożarniczym.

Dorobek naukowy dra inż. Marcina ANSZCZAKA obejmuje ok. 40 zróżnicowanych opracowań naukowych (monografie, rozdziały w monografiach naukowych, artykuły w czasopiśmie krajowych i zagranicznych oraz prace projektowe, konstrukcyjne i technologiczne). Wśród publikacji przeważają prace opublikowane po doktoracie, w tym: autorska monografia *Organizacja procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP* (2024 r.). Opublikował 16 rozdziałów w monografiach naukowych (14 autorskie i 2 współautorskie) oraz 17 artykułów naukowych (8 autorskie i 9 współautorskie). Warto w tym miejscu przywołać najistotniejsze, jak:

1. *Zastosowanie metod i technik matrycowania w dowodzeniu i koordynacji działań ratowniczo – gaśniczych dla Państwowej Straży Pożarnej.* [w:] M. Chrabkowski, C. Tatarczuk, J. Tomaszewski (red.), *Bezpieczeństwo w Administracji, Gospodarce i Biznesie, Aksjologia zjawisk kryzysowych*

ly.

- w administracji i sektorze publicznym, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni, Gdynia 2011, s. 90–104.
2. *Zasady prowadzenia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w Państwowej Straży Pożarnej podczas zdarzeń w kolejowym transporcie towarów niebezpiecznych*, [w:] J. Wolejszo, K. Szelaż, K. Nyszk, J. Paszkiewicz (red.), *Zarządzanie bezpieczeństwem w transporcie kolejowym*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2016, s. 207-222.
  3. *Wyzwania służb ratowniczych w XXI wieku wobec zagrożeń CBRN*, [w:] J. Żylińska, I. Przychodzkiej, M. Filipkowskiej–Tuthill (red.), *Współczesne wyzwania nauk społecznych i ekonomicznych*, Wydawnictwo Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2016, s. 54-74.
  4. *Zarządzanie i dowodzenie działaniami ratowniczymi w zdarzeniach wywołanych skażeniem radiacyjnym*, [w:] R. Runiewicz, I. Przychodzka, L. Milewicz (red.), *Współczesne problemy bezpieczeństwa, zarządzania i nowoczesnej inżynierii*, Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa 2021, s. 183-194.
  5. *Transformacja zagrożeń niemilitarnych w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] K. Huczek, M. Ścigała, J. Żylińska, K. Gawkowski, P. Przybylski (red.), *Współczesne problemy prawa, zarządzania, bezpieczeństwa i nowoczesnej inżynierii*, Wydawnictwo Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2023, s. 306-321.

Z kolei spośród najistotniejszych artykułów indeksowanych w bazach naukowych można wymienić:

1. *Wykorzystanie matryc bezpieczeństwa w zarządzaniu i koordynacji działań ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej*, „Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza” 2013, Vol. 32, s. 15-23.
2. *Przesyłki niewiadomego pochodzenia, Przedsiębiorstwo Przyszłości*, kwartalnik „Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej” 2023, nr 2(55), s. 19-30.

Ponadto, Kandydat występuje jako współredaktor naukowy dwóch pozycji, tj.: *Zabić tysiące, przestraszyć miliony. Zagrożenia terrorystyczne i szanse na skuteczną obronę* (2009 r.) oraz *Studenckie prace naukowe – bezpieczeństwo i prawo* (2015 r.).

Reasumując, stwierdzić należy, że dr inż. Marcin ANSZCZAK nie posiada licznego dorobku publikacyjnego, a jego większość to artykuły krajowe i rozdziały w monografiach wydawców krajowych. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę spójność i konsekwentność w dążeniach badawczych, wartość merytoryczną, zwłaszcza w kontekście zagadnienia dekontaminacji, wyraźnie się wybijają, będąc wartością dodaną w naukach o bezpieczeństwie, zwłaszcza w dobie tak podnoszonej potrzeby ochrony ludności.

W ramach działalności naukowo-badawczej, Habilitant czynnie uczestniczył w pracach zespołów badawczych funkcjonujących w ramach projektów naukowo-badawczych finansowanych w drodze konkursów tak krajowych, jak i zagranicznych:

1. *Instytucjonalizacja i optymalizacja hierarchicznego modelu matryc bezpieczeństwa oraz systemu zarządzania zasobami i działaniami ratowniczymi* – udział w charakterze eksperta.

2. *Zaawansowane technologie teleinformatyczne wspomagające projektowanie systemu ratowniczego na poziomach: gmina, powiat, województwo* – wykonawca zadań badawczych.
3. *Międzynarodowy projekt NATEC realizowany w ramach programu edukacyjnego Unii Europejskiej Leonardo da Vinci* - wykonawca zadań badawczych.
4. *Międzynarodowy projekt V4LEAD dotyczący porównawczych badań doskonałości przywództwa i etyki w Europie Środkowo-Wschodniej* – wykonawca zadań badawczych;
5. *Projekt naukowo-edukacyjny pt. Kampania edukacyjno-informacyjna „Ubi crimen, ibi victima”* – wykonawca zadań badawczych.

Habilitant brał aktywny udział w międzynarodowych programach badawczych w charakterze eksperta i instruktora:

1. *Międzynarodowym programie z zakresu bezpieczeństwa chemicznego*, w ramach którego Organizacja do Spraw Zakazu Broni Chemicznej i rząd Republiki Kazachstanu zorganizowali ćwiczenia praktyczne „*Regional Command Post Exercise on Chemical Safety*” – udział w charakterze eksperta.
2. *Kursie Assistance i Protection Exercises for Russian Speaking Participants* zorganizowanym w ramach Międzynarodowego Programu Organizacji do Spraw Zakazu Broni Chemicznej przez Instytut Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego Ministerstwa Sytuacji Nadzwyczajnych Republiki Białorusi – udział w charakterze Instruktora.
3. *Międzynarodowym programie z zakresu reagowania na awarie jądrowe*, zorganizowanym przez stronę Republiki Białoruskiej na terenie budowanej elektrowni atomowej w Ostrowcu (Białoruś) – udział w charakterze eksperta.
4. *Międzynarodowym programie EU-CHEM-REACT* finansowanym z dotacji Unii Europejskiej – udział w charakterze eksperta.
5. *Międzynarodowym programie z zakresu ochrony ludności pt.: Reagowanie na zdarzenia jądrowe w białoruskiej elektrowni atomowej w Wilnie (Litwa)* – udział w charakterze eksperta.
6. *Międzynarodowym projekcie naukowym pt. Wzmocnienie bezpieczeństwa w zakresie CBRNE*, który finansowany był z Programu „Sprawy wewnętrzne” w ramach Funduszy Norweskich na lata 2014-2021.

W dorobku Habilitanta można dostrzec, że w toku działalności naukowo-badawczej, współpracował z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako ekspert i recenzent wniosków (16, w tym 8 wniosków związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa).

Reasumując działalność projektową, można uznać, że dr inż. Marcin ANSZCZAK zdobył dość duże doświadczenie w pracach projektowych, uczestnicząc w nich zarówno w charakterze autora, eksperta, instruktora, jak i recenzenta.

Habilitant uczestniczył w 42 konferencjach krajowych oraz 28 międzynarodowych konferencjach naukowych (w charakterze prelegenta, członka komitetów organizacyjnych/naukowych), organizowanych wspólnie z uczelniami, jak m.in. ukraińskie: Narodowy Uniwersytet Wołyński im. Lesi Ukrainki w Lucku, Przykarpaccy Narodowy

Uniwersytet im. Wasyla Stefanyka w Ivano-Frankiwsku, Uniwersytet Narodowy Obrony
Cywilnej Ukrainy w Charkowie.

3. Ocena zasadniczego osiągnięcia naukowego Habilitanta – rozprawy habilitacyjnej

Przedstawione do recenzji opracowanie, które dr inż. Marcin ANSZCZAK wskazał jako główne osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust 1 pkt 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zatytułowane zostało *Organizacja procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP*. Monografia ta została wydana przez Wydawnictwo Akademii Pożarniczej w Warszawie w 2024 roku z numerem ISBN: 978-83-968293-4-4.

oraz

cykl 3 artykułów naukowych, których celem była diagnoza przygotowania jednostek ochrony przeciwpożarowej w ramach systemu bezpieczeństwa narodowego (państwa) RP do reagowania w poszczególnych obszarach na zaistniałe zagrożenia chemiczne, biologiczne oraz radiologiczne, organizacja procesu dekontaminacji, w tym prawidłowego zabezpieczenia w aspekcie logistycznym. Intencją Autora cyklu publikacji było ponadto systematyczne przedstawianie wyników prowadzonych badań teoretycznych i empirycznych w obszarze organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP.

1. Anszczak M. (2018) *Zabezpieczenie logistyczne działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego*, miesięcznik *Gospodarka Materiałowa i Logistyka*, numer 12/2018 (CD), Warszawa, s. 14-25, ISSN: 1231-2037.
2. Anszczak M. (2022), *Challenges of organising mass decontamination in the state security system*, [w] *Security in crisis situations in the border regions of Poland and Ukraine*, Buller L. (red.), Bonus Liber, Lublin, pp. 35-46, ISBN: 978-83-67230-40-7, 2022.
3. Anszczak M., (2023) *Logistyka w procesie dekontaminacji podczas łagodzenia skutków zagrożeń CBRN w obszarze niemilitarnym bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej*, *Rocznik Bezpieczeństwa Morskiego Rok XVII – 2021*, Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia, ss. 81-92, ISSN: 1898-3189.

Stwierdzić należy, że zarówno przedłożona do recenzji monografia, jak i 3 wskazane artykuły nominujące do stopnia doktora habilitowanego pod względem edytorskim nie budzą większych zastrzeżeń, generalnie napisane są poprawnym językiem naukowym i bogato obudowane przypisami oraz elementami graficznymi, w sposób zgodny z przyjętą praktyką w piśmiennictwie naukowym (poza nazewnictwem elementów graficznych: fotografie opisywane jako rysunki). Autor nie ustrzegł się błędów interpunkcyjnych, stylistycznych czy związanych z szykiem, niemniej jednak są to niedomagania nie rzutujące na ostateczny pozytywny odbiór całości w aspekcie edytorskim.

Monografia koncentruje się na problemach związanych z bezpieczeństwem obywateli w obliczu emisji zagrożeń chemicznych, biologicznych czy radiacyjnych w zakresie organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. Prowadząc badania, które posłużyły do opracowania przedmiotowej publikacji, Habilitant przyjął, że „w badanym obszarze brak było i jest odpowiednich rozwiązań systemowych – rozumianych jako elementy szeroko

prezentowanego, rozumianego i interpretowanego, systemu – mające na celu ochronę ludności cywilnej, w tym także łagodzenie skutków skażeń powstałych po emisji zagrożeń chemicznych, biologicznych czy radiacyjnych”. Jak słusznie zauważył, „jednym z przykładów takiego rozwiązania jest dekontaminacja, którą najprościej można zdefiniować jako zespół czynności wykonywanych na terenie akcji zmierzających do zneutralizowania szkodliwego oddziaływania substancji niebezpiecznych na ludzi i otoczenie”.

Warto docenić bezcenne wysiłki badawcze Kandydata, który podejmując się tematyki dotyczącej organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, kierował się wieloma czynnikami, tj.:

- brak rozwiązania systemowego organizacji procesu dekontaminacji w Polsce;
- brak zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w poszczególnych rodzajach zagrożeń oraz obiektach, terenach czy regionach;
- brak rozwiązań naukowych zawierających organizację procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP.

Analizując uzyskane wyniki procesu badawczego, Habilitant, opracowując koncepcję organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, wnosi nowe wartości w transformację i ewaluację nauk o bezpieczeństwie. W tym miejscu warto wskazać najważniejsze obszary w wymiarze poznawczym, jak:

- diagnoza uwarunkowań dotyczących organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa;
- weryfikacja i przedstawienie nomenklatury oraz nazewnictwa z zakresu organizacji procesu dekontaminacji;
- opracowanie i przedstawienie zbioru zagrożeń oraz katalogu zdarzeń, podczas których należy uruchomić proces dekontaminacji;
- przedstawienie technik zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa państwa;
- propozycja koncepcji organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa.

Z kolei w ujęciu praktycznym (użytecznym), dr inż. Marcin ANSZCZAK jako wkład w rozwój nauki o bezpieczeństwie wskazał m. in. poniższe obszary:

- przedstawienie propozycji zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa;
- koncepcja organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, ze szczególnym wskazaniem i rozwiązaniem organizacyjno-prawnym podmiotów, służb, inspekcji, straży biorących lub będących brać udział w ww. przedsięwzięciach.

Biorąc pod uwagę stwierdzone braki, niedomagania oraz sprzeczności, a także występujące zagrożenia, słusznie podjął się wyzwania, jakim było opracowanie koncepcji organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, która powinna przyczynić się do znacznego usprawnienia tego procesu, który wskazał jako cel monografii. Sam cel nie budzi zastrzeżeń. **Zagadnienie warte poruszenia w toku dyskusji podczas kolokwium habilitacyjnego: cel monografii czy cel badań?**

Główny problem badawczy Kandydat sformułował słusznie w postaci następującego pytania: *Jak powinna wyglądać organizacja procesu dekontaminacji w systemie*

bezpieczeństwa RP? W toku dyskusji należałoby także poruszyć wątek: Gdzie Habilitant uplasowałby proces dekontaminacji w ramach systemu bezpieczeństwa narodowego (państwa) RP?

Do tak sformułowanego głównego problemu badawczego Wnioskodawca wyodrębnił i sprecyzował w monografii następując problemy szczegółowe:

Główny problem badawczy został zoperacjonalizowany na pięć problemów szczegółowych, które, w ocenie recenzenta, w całości zawierają się w wyżej wskazanym problemie ogólnym:

- *Jakie są obecne uwarunkowania organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej?*
- *Jaka funkcjonuje nomenklatura oraz nazewnictwo z zakresu organizacji procesu dekontaminacji?*
- *Jakie są zadania i obowiązki poszczególnych podmiotów w organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP?*
- *Jakie modele systemowe organizacji procesu dekontaminacji funkcjonują na świecie?*
- *Jakie są zagrożenia i zdarzenia, podczas których należy uruchomić proces dekontaminacji?*

Warto zauważyć, że wskazane dotychczas elementy założeń metodologicznych recenzowanej monografii ściśle wiążą się ze sobą i wzajemnie uzupełniają. Analiza całej pracy pod kątem metodologicznym pozwala na stwierdzenie, iż główny problem badawczy został ujęty we właściwy sposób a konstrukcja pytań szczegółowych pozwala na stwierdzenie, iż Autor dokonał prawidłowej dekompozycji głównego problemu badawczego na problemy szczegółowe.

Celem znalezienia odpowiedzi na kluczowe pytania, tj. rozwiązania problemów szczegółowych, a tym samym rozwiązania problemu głównego, Habilitant w toku procesu badawczego przeprowadził i zrealizował następujące zadania badawcze:

- *uporządkował wiedzę z zakresu organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;*
- *zdefiniował proces dekontaminacji oraz ukazał współczesną organizację badanego obszaru;*
- *scharakteryzował zagrożenia oraz opracował katalog zdarzeń, podczas których należy uruchomić proces dekontaminacji;*
- *zdiagnozował problematykę i niefunkcjonujące obecnie obszary organizacji procesu dekontaminacji;*
- *zweryfikował oraz ustalił obszar zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP;*
- *wskazał możliwe transfery organizacyjno-prawne organizacji procesu dekontaminacji z innych krajów do systemu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;*
- *opracował koncepcję organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa jako projekt rozwiązania systemowego;*
- *zdefiniował i wskazał zakres przedsięwzięć oraz zadań poszczególnych podmiotów systemu bezpieczeństwa RP w organizacji procesu dekontaminacji;*

- *zweryfikował przyjętą koncepcję organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.*

Wobec przyjętych ww. zadań badawczych, Kandydat stwierdził, że proces badawczy został umiejscowiony przede wszystkim w naukach o bezpieczeństwie, natomiast elementy zarządzania, jak również opracowanie koncepcji rozwiązań systemowych wymagało skorzystania z innych dyscyplin nauk. Jest to jak najbardziej trafne spostrzeżenie, które prowadzi do wniosku, że poruszona w monografii problematyka ma charakter interdyscyplinarny.

Nawiązując do celów badań i problemów badawczych, Autor monografii sformułował hipotezę badawczą, która otrzymała następujące brzmienie: *Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie ma rozwiązania systemowego organizacji procesu dekontaminacji. Szczegółowe opracowanie przedmiotowej koncepcji przyczyni się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa państwa, szczególnie z zakresu łagodzenia skutków na zagrożenia chemiczne, biologiczne oraz radiacyjne.*

Przyjęta hipoteza badawcza została zbudowana w sposób prawidłowy. Niemniej należy w tym miejscu poczynić uwagę o braku hipotez szczegółowych, które usprawniłyby proces badawczy – zwłaszcza, że Habilitant wskazał problemy szczegółowe, zatem obecność hipotez szczegółowych stanowiłaby idealne uzupełnienie założeń metodologicznych.

Za **przedmiot badań** w niniejszej monografii Kandydat słusznie, w ocenie recenzenta, uznał **organizację procesu dekontaminacji**.

Habilitant swój proces badawczy przeprowadził w trzech etapach. W pierwszym etapie badaniom poddał aktualny stan organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, jak również w wybranych krajach Europy, w których prowadził obserwacje. Badania te skupiły się przede wszystkim na aktach prawnych, w tym ustawodawczych, wykonawczych obowiązujących w RP, procedurach, zasadach postępowania dotyczących organizacji procesu dekontaminacji, a także na dostępnej literaturze przedmiotu.

Trudno recenzentowi osobiście, jako emerytowanemu pułkownikowi wojsk chemicznych, nie zadać w tym miejscu pytania, **dlaczego Kandydat nie dotarł do publikacji autorstwa przedstawicieli SZ RP? Czy znane są Habilitantowi chociażby publikacje prof. dr hab. inż. Władysława HARMATY, wieloletniego pracownika Wojskowej Akademii Technicznej, od dekad podejmującego problematykę skażeń, dekontaminacji i ochrony ludności cywilnej i żołnierzy przed negatywnymi skutkami skażeń?** Nawet jeśli intencją Piszącego jest przedstawienie organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP w obszarze niemilitarnym, nie można nie wspomnieć o funkcjonowaniu rozwiązań w sferze militarnej, a także poprzez analogię lub znajomość literatury w drugim obszarze czerpać z tych doświadczeń, również w aspekcie badań empirycznych (wywiad ekspercki w celu poznania opinii eksperta od dekontaminacji w obszarze militarnym nt. jego obserwacji i zdania czy wiedzy i doświadczenia ze wspólnych realizacji).

Kandydat, dzięki wiedzy zdobytej podczas 23-letniej służby jako funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej, ponad 12 lat temu rozpoczął proces badawczy, którego głównymi celami było poznanie istoty funkcjonowania i organizacji procesu dekontaminacji w systemach bezpieczeństwa Polski i na świecie, co pozwoliło mu przygotować koncepcję rozwiązań systemowych, które pozwolą na optymalizację ich funkcjonowania w tym obszarze. O jakości

procesu badawczego świadczy również eksploracja literatury wychodząca poza mury uczelni pozarniczej. Niewątpliwie podniosłoby to rzetelność badań.

Przyjęte problemy oraz hipotezy badawcze stały się impulsem do wykorzystania przez dra inż. Marcina ANSZCZAKA stosowanych w naukach o bezpieczeństwie metod i technik badawczych. Przy wyborze odpowiedniej metody badań Wymieniony kierował się m.in. następującymi kryteriami:

- przedmiotem i celem badań, rodzajem problemu badawczego;
- ilością czasu, sił i środków, które można przeznaczyć na badania;
- znajomością i możliwością wykorzystania metod.

W opinii recenzenta, nie ma podstaw do kwestionowania ich doboru oraz sposobu zastosowania w ramach rozprawy habilitacyjnej. Są one typowe dla tego rodzaju prac z zakresu nauk o bezpieczeństwie. Jedną z wykorzystanych przez Habilitanta metod badawczych była metoda sondażu diagnostycznego techniką wywiadu przy wykorzystaniu jako narzędzia kwestionariusza wywiadu eksperckiego. Na uwagę zasługuje dobór ekspertów, pozwalający, w ocenie recenzenta, na realizację przyjętych celów i rozwiązania problemów badawczych. Rozmówcy byli ściśle związani z obszarem badawczym, a głosy pochodziły nie tylko z kraju, ale i spoza jego granic, co podniosło wartość całości pracy. Autor przeprowadził badania wśród przedstawicieli Biura Planowania Operacyjnego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, naczelnika, zastępcy naczelnika oraz dwóch głównych specjalistów Wydziału CBRN. Ponadto badaniem objął również czterech funkcjonariuszy PSP – dowódców Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemicznego i Ekologicznego. Z uwagi na brak możliwości praktycznego sprawdzenia rozwiązania systemowego, zwłaszcza szczebla regionalnego i krajowego, Kandydat zastosował weryfikację personalistyczną w postaci badania sondażowego opinii różnych specjalistów.

W opinii recenzenta, *in plus* zawsze postrzegane jest prowadzenie obserwacji uczestniczącej, co pojawiło się w ramach metod badawczych. Autor miał okazję na prowadzenie badań podczas delegacji, stażu czy wizyt w międzynarodowych ośrodkach i organizacjach, także w toku ćwiczeń/symulacji. Niewątpliwą wartością dodaną stanowią wizyty studyjne w kilkudziesięciu obiektach Państwowego Ratownictwa Medycznego, co pozwoliło wyprowadzić stosowne wnioski w zakresie organizacji procesu dekontaminacji w przywołanych obiektach.

Reasumując, wyniki badania empirycznego wespół z eksploracją warstwy teoretycznej stanowiły wystarczającą kanwę do rozwiązywania problemów badawczych i weryfikacji hipotezy naukowej.

W monografii zaprezentowano rezultaty badań prowadzonych zarówno w sferze teoretycznej, jak i w zakresie badań empirycznych. Struktura monografii obejmuje: wstęp, pięć rozdziałów, zakończenie, bibliografię, spis rysunków, spis tabel oraz załączniki (niewyszczególnione w spisie treści, w zawartości – sztuk dwie). Stwierdzić należy, że układ jest logiczny, spełnia wymagania stawiane tego typu pracom. Kolejne rozdziały pozostają ze sobą w korelacji, na zasadzie wynikania (podobnie podrozdziały poszczególnych części monografii), co wynika także wprost ze szczegółowych problemów badawczych, przyjętych w toku założeń metodologicznych. Książka ma wystarczającą objętość – liczy 341 stron.

Zaproponowana ewaluacja podejścia od aktualnego postrzegania do koncepcyjnego jest częścią rozprawy habilitacyjnej odpowiadającej na pytania *Jak jest?* oraz *Dlaczego jest tak, jak jest?* Za kolejny etap przyjęto zbudowanie podstaw poznawczych pod odpowiedzi na pytanie *Jak być powinno?* Nie sposób pominąć w tym miejscu waloru praktyczności nauki. Za jego wyraz przyjęto wykorzystanie procesu badawczego do nakreślenia rozwiązań współczesnych problemów w przedmiocie badań, pozwalające wskazać ogólne sposoby uzyskania odpowiedzi na pytanie o to, *Co zrobić, aby było tak, jak powinno być?* Koncepcję badań wsparto na połączeniu dociekań teoretycznych i badań empirycznych, a finalnie znalazła swoje odzwierciedlenie w strukturze dzieła. Pierwsze cztery rozdziały zakończone zostały wyprowadzonymi oraz opracowanymi wnioskami z procesu badawczego organizacji dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei piąty rozdział stanowi innowacyjną i nowatorską koncepcję organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP wraz z oceną wpływu na poziom bezpieczeństwa.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym *Organizacja procesu dekontaminacji* Autor skupił swe rozważania na zdefiniowaniu, usystematyzowaniu oraz zinterpretowaniu zasadniczych definicji i pojęć związanych z organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Pojawiło się miejsce na istotę organizacji procesu dekontaminacji, główne determinanty, podziały oraz szczegółową charakterystykę. Rozdział zawiera także analizę doktryn prawnych organizacji dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, jak również uzyskanych wyników przeprowadzonych badań w obszarze funkcjonowania dekontaminacji wstępnej i właściwej w systemie bezpieczeństwa RP. Wnioski dotyczą obszarów funkcjonujących i niefunkcjonujących w badanym bezpieczeństwie, a także sugerują konieczność stworzenia rozwiązania systemowego organizacji procesu dekontaminacji w bezpieczeństwie RP. Uwagi w ramach tego rozdziału odnoszą się do braku pochylenia się przez Habilitanta nad zdefiniowaniem i określeniem istoty systemu bezpieczeństwa narodowego (państwa) RP. Ciężko osadzać proces dekontaminacji w miejscu, które nie zostało należycie potraktowane naukowo, a mimo iż stanowi składową tytułu monografii, nie poświęcono zagadnieniu należytego rozdziału (!) Owszem, rozdział drugi poniekąd poświęcony został SBN RP, ale sama definicja, istota i kształt systemu został pominięty. **W ocenie recenzenta, bezapelacyjnie aspekt ten powinien zostać poruszony w toku kolokwium habilitacyjnego.**

W drugim rozdziale zatytułowanym *Zarządzanie procesem dekontaminacji* Autor przedstawił wyniki badań dotyczących zarządzania organizacją procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. W dalszej części pojawiły się zadania, obowiązki i kompetencje poszczególnych podmiotów systemu bezpieczeństwa RP, jak i elementy dotyczące współdziałania pomiędzy rządowymi i pozarządowymi formami bezpieczeństwa w procesie dekontaminacji. Niewątpliwie istotną częścią tego rozdziału jest ukazanie wyników badań teoretycznych w obszarze działalności prewencyjnej i edukacyjnej. Wyprowadzone wnioski mają za zadanie sformułowanie oraz stworzenie odpowiedniego modelu decyzyjnego w organizacji procesu dekontaminacji, a także wykształcenie odpowiednich postaw w badanym bezpieczeństwie.

Regulacje organizacyjno-prawne organizacji procesu dekontaminacji na przykładzie wybranych państwa i organizacji międzynarodowych stały się przedmiotem trzeciego rozdziału recenzowanej monografii habilitacyjnej. Kandydat poświęcił tą część pracy uzyskanym

wynikom badań w obszarze międzynarodowych regulacji organizacyjno-prawnych oraz rozwiązań stosowanych w wybranych państwach na terenie Europy. Szczególną uwagę zwrócił na Ukrainę, gdzie obecnie toczy się regularna wojna – agresor używa niedozwolonych środków m. in. chemicznych. Dzieje się to w bezpośrednim sąsiedztwie z RP. Co istotne, Habilitant jako Instruktor Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej przedstawił w tym miejscu rekomendacje tego wiodącego podmiotu w łagodzeniu skutków skażeń chemicznych oraz wybranych skażeń biologicznych. Na podstawie analizy, analogii oraz porównań wyprowadził wnioski odnośnie uwarunkowań polskiego modelu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa.

Z kolei czwarty rozdział pt. *Zagrożenia bezpieczeństwa dekontaminacji* stanowi charakterystykę zagrożeń bezpieczeństwa, podczas których uruchamiany jest proces dekontaminacji. Na podstawie typologii zagrożeń, jak i podbiegunowości poszczególnych zdarzeń, na potrzeby organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP opracowano katalog zdarzeń, w których rekomenduje się, zaleca lub obligatoryjnie uruchamiany będzie proces dekontaminacji. Dodatkowo w wybranych zdarzeniach opracowano prognozy rozwoju zagrożenia pozwalające na rzeczywiste odzwierciedlenie zasięgu niebezpieczeństwa. Wobec tak wyprowadzonych tez wysunięto wnioski, które pożądamy stworzenia rozwiązania systemowego badanego bezpieczeństwa.

Rozdział piąty skupia uwagę Czytelnika na autorskiej *Koncepcji organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP*. Na podstawie przeprowadzonych badań Autor przedstawił koncepcję organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, która jest rozwiązaniem systemowym problematyki dekontaminacji w kraju, a także wynikiem procesu badawczego. Ponadto przedstawił rekomendacje organizacyjno-prawne procesu dekontaminacji, zaproponował organizację badanego obszaru na szczeblu lokalnym, regionalnym oraz krajowym, opracował koncepcję budowy planu organizacji procesu dekontaminacji oraz bieżącą analizę ryzyka ww. kwestii. Przedmiotowe wyniki ujęły rozwiązania wobec obecnie funkcjonujących zagrożeń, a także wykazały oczekiwany wpływ proponowanych rozwiązań na poziom bezpieczeństwa RP.

Przedmiotowa część monografii stanowi określenie dalszych kierunków badań w bezpieczeństwie, jak również swoiste rekomendacje budowy, ujednoczenia i wdrożenia rozwiązania systemowego organizacji procesu dekontaminacji, w tym innowacyjne nowe budowy tuneli i ciągów dekontaminacyjnych.

Monografię zamyka zakończenie, stanowiące podsumowanie procesu badawczego, zawierające ostateczne konkluzje. Nawiązano w nim do postawionych uprzednio problemów i hipotez badawczych (odniesienie do poszczególnych elementów metodologicznych w świetle zebranego materiału uzyskanego w toku realizacji procesu badawczego). Pewien niedosyt budzi fakt, że Habilitant nie wskazał wprost, czy na kanwie powyższego stwierdza, że zakładany cel został osiągnięty i, czy hipoteza została zweryfikowana pozytywnie czy negatywnie (skoro już odniósł się do założeń metodologicznych, przywołując problem badawczy).

Należy stwierdzić, że przedmiotowa monografia Wnioskodawcy wraz z opracowaną koncepcją organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP, czyli rozwiązanie systemowe wnosi znaczący wkład do dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Co więcej, obszar użyteczny wyników przeprowadzonych badań wskazał wykorzystanie

Cy

praktyczne w ewaluacji systemu bezpieczeństwa państwa z przedmiotowego obszaru, jak również podwyższenie poczucia bezpieczeństwa obywateli naszego kraju.

Dokonując oceny literatury przedmiotu wykorzystanej w recenzowanej rozprawie, należy stwierdzić, że jej zestawienie zamieszczone w ramach „Bibliografii” obejmuje bardzo długą listę, niemniej przy tworzeniu bibliografii należy pamiętać o zasadzie, że zawierają się tam dzieła wykorzystane i cytowane w monografii – na przykładzie swojej osoby recenzent zobaczył, że przy przywołaniu w bibliografii 3 pozycji jego autorstwa/współautorstwa Habilitant tylko raz sięgnął po jedno z dzieł (czego wyrazem jest są 2 przypisy – 35 i 43 – dotyczące jednej z wymienionych pozycji).

Uwzględniając dostrzeżone braki, niedomagania czy sprzeczności oraz tło zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa RP, Autor słusznie podjął się opracowania koncepcji organizacji procesu dekontaminacji w systemie bezpieczeństwa RP. Podjęty problem warto rozwijać zarówno od strony praktycznej (edukacja, podnoszenie wiedzy obywatelskiej), jak i od strony teoretycznej, badawczej.

Przedłożona do recenzji monografia została przygotowana na kanwie dobrze przeprowadzonych badań naukowych (zabrakło czerpania z licznych w tym zakresie prac związanych z dekontaminacją autorstwa przedstawicieli środowiska wojskowego). Potwierdza dojrzałość i samodzielność naukową Badacza. Należy ocenić, że Habilitant posiadał znaczącą wiedzę w zakresie podejmowanej w ramach rozprawy habilitacyjnej problematyki, a dzieło wskazane przez niego jako główne stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie.

Reasumując, należy przyznać, iż osiągnięcie dra inż. Marcina ANSZCZAKA ma charakter dzieła oryginalnego i dającego podstawę sądzić, że jest on w stanie samodzielnie realizować działalność badawczą. Jednocześnie należy zauważyć, że Habilitant nie ustrzegł się pewnych metodologicznych niedomagań, niemniej nie rzutują one na finalny pozytywny odbiór dzieła. W świetle wszelkich argumentów oraz uwag zawartych w ocenie rozprawy (monografii) habilitacyjnej oraz wskazanych 3 artykułach stwierdzam, że recenzowane opracowania są dobrze przygotowane pod względem formalnym, metodologicznym i merytorycznym. Kandydat posiada kompetencje poznawcze i analityczne dotyczące badania i interpretacji tekstów naukowych oraz publicystycznych dotyczących analizowanej problematyki.

4. Ocena dorobku organizacyjnego, dydaktycznego i pozostałych osiągnięć

Przywołana na wstępie sylwetka Kandydata, który przeszedł specjalistyczne przeszkolenie zawodowe, poszerzał swoje zainteresowania naukowe w toku kolejno realizowanych studiów, a także pracował w charakterze wykładowcy akademickiego, pokazuje bogatą działalność organizacyjną i dydaktyczną zarówno w murach szkoły pożarniczej, ale także cywilnej. Habilitant rozpoczął działalność w obszarze dydaktyki w 2012 roku, a warsztat dydaktyczny zdobywał w Szkole Głównej Służby Pożarniczej oraz Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie. Prowadził m.in. następujące przedmioty: Obrona cywilna i ochrona ludności, Zarządzanie kryzysowe w administracji publicznej, Obrona przed bronią masowego rażenia, Pozarządowe formy bezpieczeństwa, Ratownictwo specjalistyczne, Zwalczanie przestępczości, BHP i ergonomia, Historyczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego, Zagrożenia przemysłowe i cywilizacyjne,

Ochrona przeciwpożarowa, Bezpieczeństwo przeciwpożarowe w projektowaniu wnętrz (UTH), Krajowy system wykrywania skażeń i alarmowania, Strategiczne operacje ratownicze, Organizacja i kierowanie działaniami ratowniczymi (SGSP). W ramach studiów podyplomowych Przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi (SGSP) prowadził przedmioty: Strategiczne reagowanie ratownicze i Planowanie operacyjne. Natomiast w ramach studiów podyplomowych Ochrona ludności, obrona cywilna i zarządzanie kryzysowe (SGSP) – Organizacja działań ratowniczych w obliczu sytuacji kryzysowych i kryzysów.

Pozostając w temacie studiów podyplomowych, należy docenić rolę Kandydata w organizacji studiów podyplomowych „Zarządzanie kryzysowe” w Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie.

W swoim dorobku dydaktycznym Kandydat posiada jakże istotne wsparcie studentów przy finalizacji przez nich edukacji. Wymiernym tego efektem było kierowanie pracami (515, z czego 474 w UTH, 41 w SGSP), zarówno licencyjnymi/inżynierskimi (359, z czego 329 w UTH, 30 w SGSP) oraz magisterskimi (156, z czego 145 w UTH, 11 w SGSP), a także udział w charakterze recenzenta (178 prac licencyjnych w UTH i 6 prac magisterskich w SGSP) bądź przewodniczącego komisji obrony prac dyplomowych (95 komisji w UTH).

Ponadto pełnił rolę opiekuna naukowego (promotora pomocniczego) doktorantów w toku 4 rozpraw doktorskich, tj.:

1. T. Gierasimiuk, *Strategia rozwoju ochrony przeciwpożarowej województwa*, Wydział Zarządzania i Dowodzenia, Akademia Obrony Narodowej, 26 czerwca 2015 r. (promotor płk prof. dr hab. inż. J. Wołęjszo);
2. P. Dąbrowa, *Funkcjonowanie centrum powiadamiania ratunkowego*, Wydział Zarządzania i Dowodzenia, Akademia Obrony Narodowej, 26 kwietnia 2016 r., (promotor płk prof. dr hab. inż. J. Wołęjszo);
3. M. Feltynowski, *Przygotowanie grupy poszukiwawczo-ratowniczej Państwowej Straży Pożarnej do działań międzynarodowych*, Wydział Zarządzania i Dowodzenia, Akademia Obrony Narodowej, 21 czerwca 2016 r., (promotor płk prof. dr hab. inż. J. Wołęjszo);
4. W. Bajęński, *Negocjacje kryzysowe i ich wpływ na skuteczność przeprowadzanych interwencji przez funkcjonariuszy służb mundurowych*, Instytut Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szkoła Główna Służby Pożarnej, 29 marca 2023 r., (promotor dr hab. M. Smolarkiewicz).

Wartość dodaną w dorobku promotora pomocniczego ww. prac stanowi fakt, że pozostają one w korelacji z obszarem naukowym, w którym porusza się Habilitant.

Warto podkreślić pozauczelnianą działalność dra inż. Marcina ANSZCZAKA, związaną z tworzeniem/współtworzeniem programów szkoleniowych. Ww. był współtwórcą i ewaluatorem znowelizowanego programu szkolenia *Assistance i Protection Exercises for Russian Speaking Participants*, który został wdrożony przez Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) w roku 2016. W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia jako wnioskodawca, przyczynił się do ewaluacji i zmiany ww. szkolenia, które do dnia dzisiejszego jest kontynuowane przez OPCW. Do dnia dzisiejszego w skali świata przeszkolono około 200 rosyjskojęzycznych uczestników szkoleń z ww. zakresu.

Wielokrotnie występował w roli kierownika kursów i szkoleń podstawowych i specjalistycznych z zakresu m. in. ratownictwa chemicznego i ekologicznego, ratownictwa wysokościowego, inspektorów ochrony przeciwpożarowej, które realizowane były w okresie od 1.04.2021 – 30.09.2022 r. na terenie Ośrodka Szkolenia PSP w Łapach Komendy Wojewódzkiej PSP w Białymstoku. W tym samym czasie i miejscu tworzył scenariusze do cykli podsumowania doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej z terenu woj. podlaskiego. Był także twórcą scenariuszy kilkudziesięciu ćwiczeń sztabowych oraz praktycznych, które przygotowywane w ramach odrębnych programów, realizowanych przez okres od 2009 r. do 30 września 2022 r. podczas manewrów przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej z terenu woj. podlaskiego (m.in. „PATROL 2015”, „KUKLE 2016”, „LASZ JANOWSKIE 2017”, „BUKSZTEL 2018”, „ALCHEMIK 2019”), jak również strażaków i ratowników z Republiki Litewskiej (m. in. polsko-litewskie ćwiczenia ratownicze p.k. „OGRODNIKI 2010”, na terenie byłego Międzynarodowego Drogowego Przejścia Granicznego w Ogrodnikach czy polsko-litewskie ćwiczenia ratownicze w Marijampole na terytorium Republiki Litewskiej stanowiących element projektu LT – PL/141 „Wsparcie chemiczno-ekologiczne i wodne polsko-litewskiego transgranicznego systemu ochrony ludności i środowiska”).

W kwestii osiągnięć popularyzujących naukę, warto zwrócić uwagę na udział w charakterze eksperta w 16 dokumentalnych filmach popularno-naukowych z cyklu „CBRN – zagrożenia chemiczne/biologiczne/radiologiczne/nuklearne”. Nagrania są dostępne na popularnym kanale internetowym. Niemniej ważne miejsce w popularyzacji nauki ma udział Habilitanta w charakterze eksperta w radiowych i telewizyjnych wywiadach (2), gdzie ww. wypowiadał się w kwestiach działań ratowniczych podejmowanych w sytuacji uwolnienia substancji niebezpiecznej, w tym wraz z jej skutkami, tj. zatruciem chemikaliami.

Moje zastrzeżenia budzi fakt wskazywania autorstwa/współautorstwa 7 artykułów popularno-naukowych, pozostających w zgodności z zainteresowaniami Kandydata, tj. zagadnieniem dekontaminacji. Wątpliwości wynikają z faktu, że tylko jeden artykuł powstał po uzyskaniu stopnia doktora, a to jest start dorobku dla habilitacji, więc artykuł w liczbie 1 nie jest imponujący. Ważne jednak, że wskazane wcześniej publikacje, o charakterze *stricte* naukowym, mimo że też nieliczne, pozostają w zakresie tematycznym i związku z naukami o bezpieczeństwie.

Habilitant w toku swojej działalności był nagradzany i wyróżniany, czego wyrazem jest:

1. Brązowa odznaka „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” (2011 r.).
2. Brązowy medal „Zasłużony dla pożarnictwa” (2012 r.).
3. Srebrna odznaka „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” (2016 r.).
4. Brązowy Medal za Długoletnią Służbę (2017 r.).
5. Nagroda finansowa Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej za wzorowe wykonywanie zadań służbowych (2018 r.).
6. Medal „Za Zasługi dla Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej” (2020 r.).
7. Srebrny medal „Zasłużony dla pożarnictwa” (2022 r.).

Podsumowując aktywność organizacyjną, dydaktyczną i popularyzatorską dra inż. Marcina ANSZCZAKA, należy stwierdzić, że od początku swojej drogi naukowej konsekwentnie i na różnych polach działalności wykazuje zaangażowanie, poprzez

wykazywanie się wiedzą, realizowanie działań praktycznych, w działalności związanej z naukami o bezpieczeństwie. Wykazywane zaangażowanie wskazuje, że potencjał wciąż będzie ustawicznie rozwijany.

5. Konkluzja opinii recenzenta

Biorąc pod uwagę wszelkie ustalenia stwierdzam, że **Kandydat spełnia wymagania przewidziane w Ustawie dla osób ubiegający się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.**

W opinii recenzenta, przedstawiony zakres dokonań Pana dra inż. Marcina ANSZCZAKA, **aktywność naukowa, organizacyjna i dydaktyczna oraz osiągnięcia naukowe (w tym monografia wskazana jako dzieło zasadnicze) należy uznać za znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie.** Badacz wykazał znaczną aktywność naukową; w ramach swoich publikacji podejmuje tematy z obszarów istotnych z punktu widzenia społecznego, natomiast jego rozważania są oparte na rzetelnej, na bieżąco aktualizowanej wiedzy.

Osiągnięcia Ocenianego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. z późn. zm.).

Reasumując, wnoszę o dopuszczenie Pana dra inż. Marcina ANSZCZAKA do dalszego procedowania w ramach kolejnych etapów przewodu habilitacyjnego, popieram wnioski o nadanie ww. stopnia naukowego doktora habilitowanego.

.....